דקיטרא במיא אהדוקי מיהדק. ומנגיד דמתניתין הוי משום תגילה כדפירש"י והא דלא עביד לריכותא ממנגיד משום דקיס ליה (ד) דלא ידעינן מחידך ויש מפרשים דמנגיד טעמא מחריגא הוא משום שהמים מוחזים ומטמאין ליה ולא פלקא להו השקה משום מעלה דקדש וקשה למורי דאם כן לרבות הוי שיש עשר ולרבי אלעזר אחד עשר וי"ל דציעי בקדש לא חשיב ליה מו לירוף לתוריית: **אחרונות** לקדש **ולא לחולין בו'**. תימה להר"ר אלחנן דמוכח דב מרי לעיל בחידך פירקא (דף יט:) ס"מ חולין שנעשו על טהרת הקדש בקדש דמו מדלא קתני להו גבי מעלות לומר בגדי חולין שנעשו על טהרת הקדש בקדש דמו (ס) מדלא קתני להו גבי מעלות ולעיל מעלה זו הוי בקדש שכן מתניתין סבירא גבי ס' למשנות בקדש דמו ופ"ה לא חשיב לה גבי מעלות ושמא דלא קאמר אס"ס רק לענין כך מעלה לחות: **בתרייתא** דלית בהו דררא דטומאה דאורייתא לקדש גזור ולא לחולין שנעשו על טהרת הקדש. וקשה לר"י דלמרינן בפ"ק דנדה (דף ו.) מעת לעת שנבלה בקדש אבל לא בתרומה מי הכי למנויי גבי מעלות כי קתני מילתא לחית ליה דררא כו' דלית ליה דררא דטומאה לתוריית לא קתני ומאי קא משני ליה הא גבי בתרייתא חשיב הכא דררא דטומאה דרבנן והיה להתם דררא דטומאה דרבנן (ו) ותו קשה מאי שנא הכי בתרייתא דהכא דלא הוו לחולין שנעשו על טהרת הקדש והתם מסקינן למעת לעת אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש וי"ל דלא היה מפרש להתם לא מקשה וליתניה גבי מעלות רק מקמייתא דגבי בתרייתא לא דמו להתם אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש והכא דוקא לקדש ולא יתכן להר"ר לתלמי לא קיס ליה בהא כי פריך ליה עד למסקנא ועוד כי משני דלא דמי לקמייתא משום דלית ליה דררא דטומאה אלמי תקני ליה מ"ם להתם לחולין שנעשו עט"ה והכא דווקא לקדש להכי נרמה להר"ר לפרש ויתניה גבי מעלות או קמייתא או בתרייתא ומשני דליכא דררא דטומאה כלל אפילו דררא דטומאה כלל כי מטמינן לה מעת לעת קיס לן דטהורה היתה ואל תתמה היכי מסקינן התם אף לחולין כיון דליכא דררא דטומאה כלל לפי סרגילות הוא קתני שנעקר הדם לפני רמייתה לכך גזרו רבנן אף בחולין שנעשו עט"ה ומכל מקום לית ליה דררא דטומאה התם כיון דנשנה לעשקה טהרות אז אין שם ספק טומאה ואין לה להניח מלעשוק בטהרות אלמה יודעת מתי תרמה אלמי כן:

בתרייתא דלית להו דררא דטומאה דאורייתא. תימה להר"י הכי רבינו בקדש ובקתני דטומאה דהוו לחולין בתרומה כדאיתא בסוטה פרק כשם (דף טו.) ולקמן [1] (דף כז.) מפרש בע"ה ולעיל רש"י שפירש דבקדש רבינו בקדש ועוד קשה למורי דרב נחמן אמר רבה בר מבוה דקתני גבי י"ג מעלות לקמייתא כו' אחרונות לקדש דווקא אס כן סבירא ליה כל מלו דבתרייתא לית להו דררא דטומאה לתוריית ומילו לקמן (דף כד.) משמיע ליה לירוף אל הוי לתוריית דמשני ליה למימרא דרבי חנין כגון שנפרו על גבי (ו) קטבלית לתוריית יש לו תוך מלרף מלמא הוי לתוריית בכלי שיש לו תוך ותירץ הר"י כיון דלא שייך לחולין לא משיב ליה דררא דטומאה והיינו שייכות דטומאה:

כעוביה וכחללה. פירש"י שתי מלבעות מחוזות למקומן והקשה ר"ת דתנן [2] ומייתי לה פרק שני דנזיר (דף טז. וסס) ובפרק בתרא דע"ז (דף עב.) הנוסק והקטפרס ומשקה טופח אינן מיבור הא טופח על מנת להטפיח מיבור ומוסר ר"ת דבמיס סגי בטופח על מנת להטפיח אבל בנקב בעינן ג' מלבעות אך קשה להר"י דתנן בפרק חמישי דפרה [מ"ח] שתי שקוות שבחבן (ח) קדש אחת מהס מיס שבשניה אינן מקודשות אס לא היו נקובות זה בתוך זה בסופרת נוד או שהיו מיס נפין על גביו אפי' כקליפת השום קדש אחת מהן מיס שבשניה מקודשות משמע מדקתני סיפא או שהיו מיס נפין על גביו משמע דבכותל בעינן שופרת הנוד אפי' ממיס דדוקא בסיפא סגי כקליפת השום ותו תנן בתוספתא מקוואות (פ"ו מ"ט) כותל שבין שתי מקוואות שנסדק לשתי מלטרף לערב אין מלטרף עד שיהא במקום אחד כשופרת הנוד ר"י אומר חילוף הדברים נפרלו זה לתוך זה על רוס כקליפת השום ועל רוחב כשופרת הנוד [הנוד] כלומר שתי מלבעות מחוזות למקומן וכיון דבעינן חצי הנקב מלא מיס אינה טפי מטופח על מנת להטפיח ועוד אי מיתניא ההיא דנוסק וקטפרס לענין מקוואות מאי האי דקאמר בגיטין (ט) ולענין מקוואות ור"י הוא מכלל דמעיקרא לא מיתוקמא לענין מקוואות ורבה לר"י לענין השקה מיתניא דומיא דריש [מקל] שהוא מלא משקין כיון שהשקיו למקוה טהורה דברי ר' יהושע וחכ"א עד שיטביל את כולה הנוסק והקטפרס כו' ובסוף פרק שמיני דטהרות מיתני' אבל לענין מקוואות מועיל כדאיתא לעיל (דף יט.) גבי שלש גממיות דטובלין בתחתונה וכי מוקמינן בגיטין [דילמא] לענין מקוואות ור"י היא דאמר גוד אחית לא מצי לאוקמי כרבנן דלית להו טופח על מנת להטפיח אפי' בגוד אחית וכ"ש בקרקע שוה ללעולם ליח להו חיבור עד שיהא כקליפת השום ברוחב שופרת והכי משמע לישנא דילהו ללעולם לא הוי חיבור ועוד דליכא למימר לר"י נמי ליח ליה רק היכא דשייך גוד אחית אבל בקרקע שוה לא אמרינן ועוד דליכא למימר לר"י דאמר מ' סאה בחמלעת אין טובלין בעליונה אי נמי רבותא (דף יט: בד"ה בחמונה) פירשתי בנקב ובחמלעת אלרבותא דר"י דאע"ג דיכא מ' סאה בחמלעת אין טובלין בעליונה אי נמי רבותא דחכמים אפי' הכי קתני (ו) סיפא בחוספתא וחכ"א אין בחמלעת אך תימה להר"ר אלחנן דסבירא הפוכה דגבי השקה חזינן דקטפרס הוי חיבור דהיינו דנוסק וקטפרס ולענין מקוואות מהני לענין השקה ולענין מקוואות בתיתא לעיל גבי שלשה גממיות (שם) דטובלין בתחתונה דהוי חבור ואלו טופח על מנת להטפיח מהני לענין השקה ולענין מקוואות בתינן מיס נפין על גביו ותירץ הר"י דטומאה וטהרה והשקה הלכתא גמירי לה ולא בסברא תליא מילתא ועוד קשיא לו דגבי טופח על מנת להטפיח הוי חיבור להשקה ובמקוואות בתינן מיס נפין וכי קאמרינן דילמא לענין מקוואות קאמר רוסה לומר לגבי השקה לא הוי חיבור ויש לומר דהוא הדין להשקה במקום דליכא למימר גוד אחית הוי חיבור לרבי יהודה והא דנקט מקוואות משום דליכא נקב בכותל בעינן כרוחב שופרת כל המשניות דבקרקע שוה היכא כותל כלי סגי בקליפת השום ועל רוחב כשופרת הנוד: [וע' תוס' יבמות טו. ד"ה עירוב]:

מגי

ב א מיי' פרק יב מהלכ' מלוה הטומלות ה"ח:
ג ב מיי' פ"ח מהלכות מקוואות ה"ב ה ופוש"ע י"ד סימן רמ סעיף עב:
ד ג מיי' שם הלכה ו טור וש"ע שם סעיף מ:

רבינו חננאל

ובהא ור' אילא שפירש זה הפירוש ו) לטע' ששם שתיהם לחציצה ומחשב להו חדא לפיכך תני עשר מעלות. ורבא דמוקים לה סיפא משום חציצה דרישא גזרו שלא להטביל כלים בתוך כלים דחיישינן שמא יטבול מחטין וציונרות בכלי שאין בו נקב מרווח כשופרת הנוד תני אחת עשרה מעלות. כי כל כלי שאין בו נקב מרווח כשופרת הנוד שיעור כשתי אצבעות שוחקות אין מטבילין בהן כלים אחרים כדתנן במקואות פרק ו' השידה והתיבה שבים אין מטבילין בהם אלא אם כן היו נוקבין כשופרת הנוד. וכשופרת הנוד תנן בעוביה ובחללה כב' אצבעות חזורות למקומן עכשיו חיישינן משום הרואה שמטבילין כלים בתוך כלים לקדש שבפיו נקב מרווח כב' אצבעות שוחקות. ואמרינן מפני שהן כלים גדולין כגון סכינין וכיוצא בהן אבל מחטין וציונרות של קדש שהן דקין לא בעי נקב כולי האי ואתי לאטבולי בנקב פחות מב' אצבעות לפיכך גזרו שלא להטביל כלים בתוך כלים לקדש כלל וזה חשבון המעלות מטבילין כלים בתוך כלים לתרומה אבל לא לקדש זו אחת אחרונים ותוך ובית הצביעה לתרומה אבל לא לקדש הרי שתים הנושא את המדרס הוא נושא את התרומה אבל לא את הקדש הרי שלש בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש הרי ד'. מתיר ומטביל ומנגב 2) ואחד הנגמרים בטהרה צריכה טבילה לקדש אבל לא לתרומה הרי ו' לדברי רבא ולדברי ר' אילא דתני להו לתרווייהו משום חציצה הוויין להו תרווייהו חדא לפיכך תני להו חמש ואמר דאלו נוהגין בין בקדש בין בחולין שנעשו על טהרת הקדש: כיון דאית להן דררא דטומאה. פי' עיקר טומאה שהנה ודאי יש בהן טומאה ובאין לעלות ממנה וגזרו בהו רבנן אפילו בחולין שנעשו על טהרת הקדש אבל חמש האחרונות שעדיין לא חלה טומאה עליהו לא גזרו בהו. לפיכך אמרנו שנשארו חמש מעלות אחרות שנוהגין בקדש ואין נוהגין בחולין שנעשו על טהרת הקדש ואלו הן הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לתרומה. הרביעי בקדש פסול. והשלישי בתרומה היד משמא את חברתה לקדש אבל לא לתרומה. אוכלין אוכלין נגועים בידים מסואבות בתרומה אבל לא בקדש אונן ומחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה נמצאו מעלות הללו לר' אילא דמשוי להו

ז) נראה דל"ל לקטעמיה דאמר מעלות אנו כאן שאם שתיהן וכו'. 2) ל"ל ואחד זה כלים העגמרים בו'.

הגהות הב"ח

(ה) גמ' משום דקיטרא ולהזיק כל"ל ותיבת גמיא נמחק: (ו) שם כשפופרת הנוד ותנן עיכוב: (ז) רש"י ד"ה עירוב וכו' המתבחן הס"ד ומש"כ מה"ד אם יש וכו' על עור כחללה ועוביה והל"ל: (ח) תוס' ד"ה דקיטרא וכו' דקיס ליה דחדא ידעינן מלידך: (ט) ד"ה אוכלי חולין שנעשו עטה"ק מדמע לקדש ומאי טוכחה: (י) ד"ה בתרייתא וכו' דרבנן היא ומו קאמ' וכו' לית ליה דררא דטומאה: (ו) ד"ה בתרייתא וכו' על גבי קרטבלא לתוריית: (ה) ד"ה כעוביה וכו' שתי אלבעות שקמות שבחבן אחת קדש מהס מהס המים שבשניה אין מקודשין ואם יש וכו' המים לפין וכו' וקדש אחת מהן המים שבשניהם מקודשים מדקתני סיפא או שהיו המים כל"ל ותיבת משמע נמחק: (ט) בא"ד וכיון דבעינן רוחב הנקב מלא מיס וכו' דקתמר בגיטין במסקנא דילמא לענין מקוואות: (י) בא"ד קתני בסיפא בתוספתא וכו' דסבירא ליה כשופרת הנוד:

מוסף רש"י

עירוב מקוואות. מקוה מסר שבלד מקוה שלם ומעמידים המים כדי שיעור מלא החבין כעוביה ומלמלה של שפופרת, דהיינו **כשתי אצבעות חוזרות למקומן**. מתספקות בחלל הנקב בגיטין (יבמות טו.).